

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та математики
Кафедра математики і фізики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » 2022р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ)

для студентів

спеціальності
освітнього рівня
освітньої програми

111 Математика
першого (бакалаврського)
111.00.01 Математика

Київ- 2022

Розробник:

Семеняка Світлана Олексіївна, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри комп'ютерних наук і математики факультету інформаційних технологій і управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету інформаційних технологій та управління

Протокол від 01.01.2020 р. № 1

Секретар [підпис] О.В. Акіліна

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри комп'ютерних наук і математики

Протокол від 15.01. 2020 р. № 1

Завідувач кафедри [підпис] О.С. Литвин

Програму практики погоджено з гарантом освітньої програми 111.00.01 Математика

Керівник освітньої програми [підпис] М.М. Астаф'єва
_____.____. 20__ р.

Програму практики перевірено

Заступник директора/декана [підпис] І.Ю. Мельник
_____.____. 20__ р.

Пролонговано:

на 2021/2022 н.р. [підпис] [підпис] Литвин О.С., «26» 08 2021 р., протокол № 10

на 2022/2023 н.р. [підпис] [підпис] Литвин О.С., «04» 08 2022 р., протокол № 10

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) _____, «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) _____, «____» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика за формами навчання
	денна
Вид практики	обов'язкова
Загальний обсяг кредитів / годин	15/450
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових компонентів з розподілом:	6
Обсяг кредитів	15
Обсяг годин	450
Тривалість (у тижнях)	10
Форма семестрового контролю	залік

2. Бази практики

Основними базами виробничої практики (педагогічної) є заклади середньої освіти, зокрема школи, ліцеї, гімназії. Виробнича практика (педагогічна) може бути організована також в окремих типах позашкільних та інших освітніх установ, закріплених за університетом як бази практики. Базою виробничої практики (педагогічної) є також робота в Університетському проекті «З Києвом і для Києва» в якості тренера на курсах комп'ютерної грамотності.

3. Мета та завдання практики

Виробнича практика (педагогічна) є заключною ланкою неперервної практичної підготовки студентів випускного курсу, яка забезпечує можливість присвоєння випускнику кваліфікації вчителя математики і є логічним завершенням професійно-педагогічної підготовки, що проводиться для студентів першого освітнього рівня (бакалаврського).

Комплексний характер виробничої практики (педагогічної) передбачає те, що студент виконує специфічні види професійної діяльності вчителя: проводить уроки, навчальні екскурсії, різноманітні форми виховної роботи та роботи з батьками, працює з документацією тощо.

Метою виробничої педагогічної практики є формування професійних компетенцій у майбутніх учителів-математиків та їх готовності до професійної педагогічної діяльності.

Завданнями виробничої практики (педагогічної) є:

- вироблення умінь проектувати розвиток особистості дитини;
- набуття навичок прийняття самостійних рішень під час проведення навчально-виховної, організаційної та дослідницької роботи в реальних умовах закладів середньої освіти;
- формування загально-професійних та спеціалізовано-професійних компетентностей у галузі математики, рідної мови, цифрових технологій, навчально-виховної діяльності, міжособистісних та міжкультурних стосунків та ін., а також набуття та вдосконалення **наступних компетентностей**:

4. Результати навчання виробничої педагогічної практики

Проходження виробничої педагогічної практики сприятиме розвитку наступних компетентностей:

Загальні компетентності

1. Креативність. Відкритість до нових знань, ідей і технологій; здатність продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання.
2. Управлінські навички. Спроможність організовувати власну діяльність та ефективно управляти часом; здатність здійснювати лідерські функції в колективі задля досягнення спільної мети; здатність розробляти та управляти проектами, ставити цілі, приймати і втілювати рішення.

3. Взаємодія з іншими. Готовність та здатність виконувати проекти у складі групи, брати на себе відповідальність за виконання спільних робіт; уміння вести дискусію, аргументовано відстоюючи свою точку зору.
4. Комунікація. Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою та принаймні однією із поширених європейських мов; уміння ясно висловлюватися, бути переконливим; навички міжособистісних стосунків; навички ефективного використання сучасних комунікаційних технологій.
5. Емоційний інтелект. Усвідомлення власного емоційного стану, самоконтроль і саморегуляція; самоповага і впевненість; уміння долати труднощі, стійкість до стресів; загальний оптимістичний настрій, ініціативність, налаштованість на позитивний результат.
6. Орієнтація на високий результат. Внутрішня потреба виконувати роботу якісно; здатність планувати етапи та хід виконуваної роботи, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, представляти результати роботи й обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні.

Фахові компетентності

1. Комунікація. Спроможність подавати математичні міркування та висновки з них у формі, придатній для цільової аудиторії, до якої звертаються, як усно, так і письмово, а також розуміти математичні міркування інших осіб, залучених до розв'язання тієї самої задачі.
2. Основи педагогічної майстерності. Володіння комплексом знань, умінь, інших компетентностей (з психології, педагогіки, математичних, інформатичних дисциплін, фізики, методики навчання математики, українознавчих та світоглядних дисциплін), що забезпечує здатність якісно організовувати і проводити навчання та виховну роботу в учнівському колективі.

У результаті проходження практики студент повинен

знати:

- основні документи, що регламентують роботу загальноосвітніх закладів середньої освіти та вчителя;
- системи планування учителем роботи з навчання і виховання учнів;
- знати фундаментальні розділи математики в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом при викладанні математики у загальноосвітніх закладах середньої освіти;
- систему та методику оцінювання результатів навчання учнів.

вміти:

- складати основні документи, що регламентують роботу вчителя;
- спрямовувати навчально-виховний процес на розвиток математичних компетенцій учнів;
- проводити оцінювання результатів навчання учнів;
- проводити спостереження за учнівським колективом;
- проводити самоаналіз своєї діяльності та здійснювати свій саморозвиток.

та досягти наступних **програмних результатів навчання:**

Мати ґрунтовні знання елементарної математики, бути спроможним трактувати їх з точки зору математики вищої; мати знання з психолого-педагогічних дисциплін, дидактики в обсязі, необхідному для професійної діяльності.

Демонструвати здатність застосовувати набуті знання при розв'язуванні педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань з урахуванням вікових і індивідуально-типологічних особливостей учнів та соціальнопедагогічної ситуації.

Бути здатним забезпечувати освітній процес з математики в школі, використовуючи прогресивні методи й технології навчання, розвивати в учнів інтерес до математики і суміжних наук, організовувати індивідуальну роботу з учнями за програмами різного рівня вивчення математики (академічного, профільного, поглибленого).

Демонструвати спроможність застосовувати новітні освітні технології у професійній діяльності, готовність і здатність шляхом самоосвіти, вивчення позитивного досвіду, удосконалювати свою педагогічну майстерність.

Уміти формулювати математичну / педагогічну задачу, знаходити й аналізувати відповідності між поставленою задачею й існуючими моделями, аргументовано обирати оптимальні шляхи розв'язання, аналізувати й осмислювати отриманий розв'язок, представляти результати роботи й обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні.

Дотримуватися норм етичної поведінки стосовно інших людей, адаптуватися та комунікувати

5. Структура виробничої педагогічної практики

№	Назви видів роботи і завдань практики	Розподіл годин між видами робіт
Змістовий модуль 1. Принципи організації навчально-виховного процесу в ЗЗСО		
1	Організаційні заходи щодо проходження виробничої педагогічної практики. Отримання методичних рекомендацій та індивідуальних завдань.	4
2	Складання індивідуального плану проходження практики з урахуванням вимог до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики.	20
3	Аналіз структури і основних напрямів педагогічної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти.	20
4	Ознайомлення з методикою планування і реалізації навчально-виховного процесу в ЗЗСО. Складання індивідуального плану проходження виробничої педагогічної практики.	30
Разом		74
Змістовий модуль 2. Підготовка та проведення уроків в ЗСО		
5	Підготовка до практичного проведення уроків. Відвідування уроків вчителів та студентів	30
6	Підготовка конспектів уроків.	30
7	Формування пакету дидактичних матеріалів до проведення уроків.	26
8	Консультації з вчителем-наставником і керівниками практики від випускової кафедри.	10
9	Проведення уроків математики під керівництвом вчителя-наставника за розкладом занять.	20
10	Аналіз та самоаналіз уроків	10
Разом		126
Змістовий модуль 3. Принципи організації виховної роботи в ЗЗСО		

11	Аналіз основних напрямів виховної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти.	20
12	Відвідування навчально-виховних заходів, що проходять в закладі.	10
13	Написання і узгодження планів виховних заходів з вчителем-наставником і керівниками практики.	30
Разом		60
Змістовий модуль 4. Проведення виховної роботи в ЗСО		
14	Написання та узгодження сценаріїв навчально-виховних заходів з вчителем-наставником і керівниками практики.	20
17	Створення дидактичних матеріалів для проведення навчально-виховних заходів.	20
18	Відвідування позакласних заходів колег-студентів.	20
20	Проведення позакласних навчально-виховних та виховних заходів.	60
19	Відвідування батьківських зборів. Робота з батьками	10
20	Аналіз і самоаналіз навчально-виховних заходів.	15
Разом		145
Змістовий модуль 5. Підсумки виробничої педагогічної практики		
21	Підготовка практичних матеріалів до комплексного екзамєну з педагогіки, психології та методики навчання математики.	20
22	Впорядкування звітних матеріалів. Підготовка звіту про проходження виробничої педагогічної практики.	20
23	Участь у звітній конференції	5
Разом		45
УСЬОГО		450

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

6.1.1. Програма виробничої педагогічної практики

Змістовий модуль 1. Принципи організації освітнього процесу в ЗСО

Організаційні заходи щодо проходження виробничої педагогічної практики. Аналіз структури і основних напрямів педагогічної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти. Ознайомлення з методикою планування і реалізації навчального процесу. Складання індивідуального плану проходження практики з урахуванням вимог до комплексного екзамєну з педагогіки, психології та методики навчання математики.

Змістовий модуль 2. Підготовка та проведення уроків в ЗСО

Підготовка до практичного проведення уроків. Написання конспектів уроків, консультації, відвідування уроків вчителя-наставника, узгодження дій з вчителем-наставником, керівниками практики від випускової кафедри. Формування пакету дидактичних матеріалів до проведення уроків. Узгодження з вчителем-наставником і керівниками практики. Проведення уроків з фахових дисциплін під керівництвом вчителя-наставника за розкладом занять. Складання самоаналізу уроків.

Змістовий модуль 3. Принципи організації виховної роботи в ЗСО

Аналіз основних напрямів виховної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти. Написання і узгодження планів заходів з вчителем-наставником і керівниками практики.

Змістовий модуль 4. Проведення навчально-виховних заходів в ЗСО

Написання та узгодження сценаріїв заходів. Створення дидактичних матеріалів для проведення навчально-виховних заходів із застосуванням інформаційних технологій. Відвідування позакласних заходів вчителів та студентів, Проведення позакласних навчально-виховних (як вчителів предметника), профорієнтаційних та виховних (як класного керівника) заходів. Відвідування батьківських зборів. Робота з батьками. Аналіз і самоаналіз навчально-виховних заходів.

Змістовий модуль 5. Підсумки виробничої педагогічної практики

Підготовка практичних матеріалів до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики. Впорядкування звітних матеріалів. Підготовка звіту про проходження виробничої педагогічної практики.

6.1.2. Організація практики

Виробнича (педагогічна) практика організовується випусковою кафедрою та педагогічними колективами освітніх установ, на базі яких вона проводиться.

Перед початком виробничої (педагогічної) практики випускова кафедра проводить установчу конференцію, на якій студентам роз'яснюють мету, завдання, зміст, форми організації, порядок проходження практики й порядок звіту. По закінченні практики проводиться заключна конференція з аналізом її підсумків. На підставі встановлених звітних документів на кожному етапі практики, присутності студента на установчій та звітній конференціях виставляється залік.

6.2. Завдання для самостійної роботи студентів

1. Відвідування уроків, позаурочних виховних заходів та участь в обговоренні.
2. Підготовка до уроків, їх проведення та аналіз (самоаналіз) відповідно до календарного плану навчальної дисципліни.
3. Підготовка до позаурочних форм освітньої діяльності з математики, їх проведення та обговорення.
4. Індивідуальна навчальна робота з учнями.
5. Консультації у вчителів та методистів, керівників шкіл з організаційних та методичних питань.
6. Ознайомлення з кабінетом математики, методичним кабінетом школи, з роботою методичного об'єднання вчителів математики, педагогічної ради, їх відвідування.
7. Допомога вчителю математики в обладнанні кабінету.
8. Створення дидактичних матеріалів.
9. Опрацювання наукової та методичної літератури.
10. Вивчення шкільної документації та матеріалів передового досвіду вчителів.
11. Відвідування позакласних виховних заходів у своєму та інших класах, їх обговорення.
12. Підготовка, проведення та обговорення різних форм виховної роботи з учнями класу, до якого прикріплений студент (конкурси, вікторини, КВК, подорожі, усні журнали, екскурсії, тематичні вечори, родинні свята, зустрічі з видатними людьми та ін.). Тема виховного заходу, клас – за вибором студента та рекомендацією керівника від бази практики.
13. Підготовка і проведення профорієнтаційних заходів.
14. Оформлення звіту виробничої (педагогічної) практики.
15. Виступ на звітній конференції.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Під час проходження виробничої (педагогічної) практики студент-практикант:

- зобов'язаний брати участь в установчій та звітній конференціях практики;
- здійснює свою діяльність згідно з вимогами Статуту бази практики, правилами внутрішнього розпорядку;
- виконує всі розпорядження адміністрації бази практики, вчителя-наставника, керівників

практики;

- виконує всі види освітньої діяльності, передбаченої програмою практики, веде відповідну документацію;
- після закінчення практики складає звіт за переліком проведених робіт і заходів, зазначених в індивідуальному плані, одержує відгук керівника від бази педагогічної практики;
- має бути для учнів зразком організованості, ввічливості, дисциплінованості.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, її проходження переноситься на інший період за визначенням випускової кафедри без відриву від занять в університеті. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин, отримує незадовільну оцінку.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

Керівник практики від випускової кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: встановлює зв'язок з освітньою установою, інструктує студентів про порядок проходження практики, про дотримання правил з техніки безпеки, про обсяг роботи на практиці (направлення на практику, програми, щоденник, індивідуальні завдання, методичні рекомендації та ін.);
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: подання письмового звіту про проходження практики, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу на звітній конференції тощо;
- контролює проходження практики студентами, зокрема, періодично відвідує базу, уроки студента, проводить бесіди із керівниками бази практики та вчителями наставниками;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачеві кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо підвищення ефективності практики студентів.

Керівник практики від бази практики:

- залучає студентів до педагогічної діяльності відповідно до завдань педагогічної практики і їх індивідуальних планів;
- проводить відкриті уроки;
- разом з керівником від випускової практики допомагає кожному студенту в розробці індивідуального плану виробничої (педагогічної) педагогічної практики,
- надає методичну допомогу в розробці уроків з урахуванням особливостей конкретного учнівського колективу;
- бере участь в аналізі й оцінці роботи кожного студента;
- вносить пропозиції щодо вдосконалювання теоретичної й практичної підготовки студентів.

7. Контроль навчальних досягнень

Навчальні досягнення студентів з виробничої практики (педагогічної) оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Оцінка за кожний етап, визначений структурою практики, включає бали за поточну роботу студента на практиці, за виконання індивідуальних завдань, за самостійну роботу.

Кількість балів залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування бази практики за індивідуальним планом роботи;
- своєчасність та якість виконання навчальних завдань;

- самостійність виконання завдань;
- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у виконанні завдань практики.

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види робіт/діяльності студента	Максимальна кількість балів*		
	За од.	К-ть од.	Макс. к-сть балів
Розробка розгорнутого конспекту проведеного уроку	10	3	30
Розробка конспекту проведеного уроку в скороченій формі	5	2	10
Аналіз уроку, проведеного вчителем	5	1	5
Аналіз уроку, проведеного іншим студентом	3	2	6
Самоаналіз проведеного уроку	5	3	15
Проведення виховного позакласного заходу	10	1	10
Самоаналіз проведеного виховного позакласного заходу	5	1	5
Проведення профорієнтаційного заходу	10	1	10
Звіт про виробничу педагогічну практику	5	1	5
Виступ на звітній конференції	4	1	4
Разом		-	100

* При умові включення розробки у звітні матеріали.

7.2. Перелік звітної документації

Підсумковий етап виробничої педагогічної практики включає оформлення студентом звітної документації, отримання з місця практики письмового відгуку, у якому зазначається рекомендована оцінка роботи студента-практиканта. Усі звітні матеріали здаються для контролю керівникам практики в папці.

Склад звітної документації (Додаток Б):

1. Письмовий звіт про виробничу педагогічну практику.
2. Щоденник виробничої педагогічної практики, який містить такі розділи:
 - відомості про навчальний заклад, у якому відбувається практика;
 - індивідуальний план роботи студента-практиканта;
 - відмітки про виконану роботу
3. Плани-конспекти залікових уроків, які проводив студент (не менше 5 шт.).
4. Аналіз відвіданих уроків вчителів або інших студентів (не менше 3 шт.).
5. Самоаналіз проведеного уроку студента-практиканта, підписаний студентом (3 уроки).
6. Сценарій виховного заходу, що був проведений студентом (з відгуком та оцінкою керівника від бази практики).
7. Самоаналіз проведеного виховного позакласного заходу
8. Сценарій профорієнтаційного заходу
9. Відгук керівника від бази практики (з рекомендованою оцінкою та печаткою навчального закладу).
10. Презентація (або фотоматеріали) проведення уроків та виховних заходів.

7.3. Вимоги до звіту про виробничу педагогічну практику

Форма звітності студента за практику – письмовий звіт, підписаний та оцінений керівником від бази практики.

Звіт має містити: відомості про виконання студентом завдань навчального, виховного, дослідницького модулів; результати виконання групових та індивідуальних завдань; висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики.

Завершує практику звітна (підсумкова) конференція, під час якої студенти звітують про виконання програми практики. Студенти готують виступи, презентації, виставку стендів, газет тощо, де відображено хід та результати переддипломної педагогічної практики. Звіт захищається студентом перед комісією, до складу якої входять керівники практики від навчального закладу, викладачі та (якщо можливо) керівник від бази практики.

Керівники практики підбивають підсумки роботи студентів, оголошують оцінки, зауваження та пропозиції керівників практики від вищого навчального закладу, вчителів та студентів. Студент, який не надав звітної документації, вважається таким, що не пройшов виробничу (педагогічну) практику.

7.4 Шкала оцінювання результатів проходження практики

Рейтингов а оцінка	Оцінка за стобально ю шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
F, Fx	1-59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження практики

8. Рекомендована література

Основна

1. Глобін О.І, Бурда М.І., Васильєва Д.В. , Волошена В.В., Вашуленко О.П., Мацько Н.Д., Хмара Т.М. Компетентісно орієнтована методика навчання математики в основній школі: метод. посібник – К.: Педагогічна думка, 2015. – 254 с.
2. Слєпкань З.І. Методика навчання математики: підручник – К.: Вища школа, 2006. – 582 с.

Додаткова

1. Бєвз Г.П. Методика викладання математики: навч. посібник. – К.: Вища школа, 1989. – 367 с.
2. Черкасов Р.С., Столяр А.А. Методика викладання математики в середній школі: навч. посібник - Х: Вид-во «Основа», 1992. – 304 с.
3. Бєвз Г.П. Методика викладання математики: навч. посібник. – К.: Вища школа, 1989. – 367 с.

Загальні відомості про урок

Дата _____ Предмет _____ Клас _____
 Учитель _____
 Тема уроку _____
 Мета уроку: *дидактична* _____
 виховна _____
 розвивальна _____
 Тип уроку _____

1. **Початок уроку:** своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту, налаштування учнів на роботу, організація уваги і готовності учнів до роботи, наявність необхідного обладнання (крейда, ручки, зошити, підручники, наочні посібники тощо).
2. **Санітарно-гігієнічні умови проведення уроку:** дотримання гігієнічних вимог (повітряного, теплового, світлового режимів тощо).
3. **Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку:** дидактичних, виховних, розвивальних, психолого-фізіологічних тощо.
4. **Тип і структура уроку:** доцільність обраного типу уроку з погляду вивчення теми, відповідність компонентів уроку обраному типу, логічність та послідовність окремих етапів уроку, розподіл часу на уроці, психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку.
5. **Зміст уроку:** відповідність теми уроку навчальній програмі; наявність чіткого, логічного плану уроку; зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів; доцільний відбір навчального матеріалу; актуалізація опорних знань учнів.
6. **Реалізація на уроці основних дидактичних принципів навчання** (науковості, наочності, зв'язку навчання з життям, систематичності та послідовності, доступності, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, диференціації, міцності засвоєння знань, умінь, навичок, емоційності навчання тощо).
7. **Раціональність і ефективність використання різноманітних методів та прийомів навчання** (за джерелом знань (словесні, наочні, практичні), за характером логіки пізнання (аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні, індуктивні, дедуктивні, індуктивно-дедуктивні), за рівнем самостійної розумової діяльності (проблемний виклад, проблемні ситуації, частково-пошуковий метод, дослідницький метод).
8. **Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів** (індивідуальної, парної, групової, колективної, усної, письмової тощо).
9. **Раціональність та ефективність засобів навчання** (слово вчителя, підручники, навчальні посібники, різні види наочності тощо).
10. **Особливості розумової діяльності учнів на уроці:** а) формування уваги: співвідношення мимовільної і довільної уваги; б) місце пам'яті у розумовій діяльності учнів; навчання школярів методів і прийомів запам'ятовування; використання прийомів для активізації різних видів пам'яті (образної, словесно-звукової, емоційної, механічної) та видів запам'ятовування.
11. **Формування пізнавального інтересу учнів на уроці:** створення проблемних ситуацій, пізнавальні ігри, використання творів мистецтва і літератури, порівняння й аналогії, навчальні дискусії, ефект здивування, емоційність тощо.
12. **Реалізація на уроці основних складових виховання** (розумового, морального, фізичного, трудового, естетичного, екологічного, правового).

13. **Раціональність та ефективність методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок** (усна перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка, практична перевірка тощо).
14. **Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів** (відповідно до критеріїв оцінювання з навчального предмету за 12-бальною системою).
15. **Поведінка вчителя на уроці:** вміння організувати навчальну діяльність учнів, забезпечити трудову дисципліну; вміння розподіляти та зосереджувати увагу, діяти у публічній ситуації; вміння активного слухання; комунікативні вміння; володіння педагогічним тактом; володіння педагогічною технікою; культура педагогічного спілкування; толерантність; культура педагогічного мовлення; темп роботи; стиль і тон роботи (жвавий, рішучий, повільний, байдужий); спостережливість, винахідливість, емоційність.
16. **Завершення уроку:** підсумок уроку, мотивоване виставлення оцінок, повідомлення домашнього завдання, проведення інструктажу щодо його виконання, запис на дошці та учнями у щоденниках.
17. **Результат уроку:** досягнення мети; виконання плану уроку; якість знань, умінь і навичок учнів; освітнє, виховне, розвивальне значення уроку.

А.2 Програма вивчення і складання характеристики класного колективу

1. *Склад класу* – віковий склад; пізнавальний рівень, розвиток учнів; працездатність та успішність учнів.
2. *Рівень розвитку колективу* – стадія (етап) розвитку дитячого колективу; характерні ознаки розвитку колективу; особливості розвитку активу, його роль у формуванні та зміцненні колективу; діяльність органів самоврядування; напрями й стилі взаємин між вихованцями; лідери у колективі, їх вплив на життєдіяльність вихованців.
3. *Рівень морально-духовного розвитку колективу* – рівень сформованості загальнолюдських цінностей; особливості прояву почуттів членів колективу; рівень захищеності особистості; сформованість умінь і навичок у моральній поведінці.
4. *Рівень фізичного розвитку колективу* – загальний стан здоров'я учнів; ставлення дітей до фізичної культури і спорту; потреби у фізичному розвитку.
5. *Рівень естетичного виховання* – сформованість почуттів прекрасного; інтереси учнів до певних видів мистецтва; потреби учнів у сфері естетичного розвитку.
6. *Шляхи та засоби подальшого формування класного колективу*, створення сприятливих умов для розвитку особистості в колективі.

А.3 Методичні рекомендації щодо організації та проведення виховного заходу

1. Підготовка до проведення виховного заходу має займати 7-8 днів.
2. Тема виховного заходу залежить від віку учнів, рівня розвитку первинного колективу.
3. Тема виховного заходу має викликати в учнів інтерес.
4. Складіть сценарій виховного заходу, чітко визначивши тему, мету, необхідне обладнання, етапи.
5. Доберіть для виховного заходу цікавий матеріал, який спонукав би учнів до активної участі у його проведенні.
6. Забезпечуйте мажорний тон у спілкуванні з учнями.
7. Заохочуйте учнів до активної участі у підготовці, організації та проведенні виховного заходу.
8. Ураховуйте особливості соціально-психологічного розвитку дітей різного шкільного віку.
9. Створюйте сприятливі умови для різнобічного розвитку учнів у процесі підготовки та проведення виховного заходу.
10. Навчайте дітей спілкуватися, виховуйте у них толерантність.
11. Поважайте думки всіх вихованців, особливо нестандартні.
12. Залучайте всіх учнів до організації та проведення виховного заходу, не залишайте поза увагою несміливих.
13. Вивчайте інтереси учнів для визначення подальших тем виховних заходів.

Звітні матеріали з виробничої педагогічної практики
(Зразки форм)

Б.1. Титульна сторінка

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет інформаційних технологій та математики
Кафедра математики і фізики

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ
З ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

студента ____ курсу групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

База для проведення виробничої педагогічної практики

(повна назва навчального закладу, адреса)

Термін проходження практики

з _____ по _____ 20__ р.

Б.2. Керівний склад практики. Відомості про базу практики

Керівник практики (випускова кафедра)	
№ і адреса закладу освіти, телефон	
Керівник від бази практики	
Директор	
Заступник директора з навчально-виховної роботи	
Учитель-методист	
Класи, в яких студент проходив практику	

Б.3. Індивідуальний план роботи

№ з/п	Види роботи, заходи	Відмітка студента про виконання
1) Принципи організації освітнього процесу в школі		
2) Практичне проведення уроків математики		
3) Підсумки I етапу виробничої педагогічної практики		
4) Засвоєння методики проведення навчально-виховних заходів в школі		
5) Підсумки II етапу виробничої педагогічної практики		

Підпис практиканта _____

Б.4. Щоденник виробничої педагогічної практики

День	Дата	Перелік заходів	Відмітка керівника
По не діл ок			
Вів тор ок			
Се ред а			
Четв ер			
П'ят ниця			

Б.5. (на окремому аркуші)

Звіт про проходження виробничої педагогічної практики
(відомості про виконання завдань блоків-модулів: навчального, виховного, дослідницького; результати виконання групових та індивідуальних завдань)

(текст і матеріали звіту)

Підпис практиканта _____